

Vedlegg 1

Forklaring på begreper og parameterne
brukt i arbeids- og velferdsdirektoratets
årsrapport 2025

Innhold

1. Bruk av ny arbeidsindikator i rapporten	3
1.1 Bruk av arbeidsindikatoren i rapporten	3
1.2 Videreutvikling av indikatormodellen	4
1.3 Nærmere om bruken av indeks	4
1.4 Nærmere om Navs analyser	5
2. Forklaringer av begreper i ytelsesrapporteringen	6

1. Bruk av ny arbeidsindikator i rapporten

1.1 Bruk av arbeidsindikatoren i rapporten

«Arbeidsindikatoren» er utgangspunktet for styringsparametere som viser arbeidsdeltakelsen for ulike brukergrupper (personer som er registrert for arbeidsrettet oppfølging). Indikatoren måler det som betegnes som Navs bidrag ved å sammenholde faktisk arbeidsdeltakelse med en statistisk forventet arbeidsdeltakelse. I beregningen av forventet arbeidsdeltakelse tas det hensyn til ulike kjennetegn ved brukerne og situasjonen på arbeidsmarkedet. Forventningene beregnes med utgangspunkt i data over flere år om brukere med §14a-vedtak og arbeidsmarkedsforholdene som omgir disse.

Det betyr at arbeidsindikatoren er et relativt mål, som i en gitt måned/periode viser bidraget i forhold til Navs gjennomsnittlige bidrag i løpet av observasjonsperioden («forventet arbeidsdeltakelse»)¹. Arbeidsindikatoren regnes ut på en måte som gjør at gjennomsnittet for hele observasjonsperioden er lik null. En positiv indikator betyr at faktisk arbeidsdeltakelse er høyere enn det som er statistisk forventet, mens en negativ indikator betyr at arbeidsdeltakelsen er lavere enn det som kan forventes statistisk sett. En negativ verdi innebærer ikke at Nav bidrar negativt, men at resultatene er svakere enn Navs gjennomsnittlige bidrag.

Det er verdt å merke seg at når arbeidsindikatoren brytes ned på ulike brukergrupper, kan indikatorverdiene (nivåene) ikke nødvendigvis sammenliknes direkte. Dette avhenger om brukergruppen også inngår som kjennetegn i selve beregningsmodellen eller ikke. Her betyr det at nivået på indikatorverdiene for unge og innvandrere ikke kan sammenliknes med nivået for personer med nedsatt arbeidsevne og langtidsarbeidssøkere (og alle brukere med arbeidsrettet oppfølging). Systematiske forskjeller mellom brukergrupper som inngår i modellen vil «forklares bort», og gjennomsnittet av indikatorverdiene for gruppen blir tilnærmet null over hele perioden. Det betyr at nivået på indikatoren ikke gir informasjon om gruppen (som inngår i modellen som forklaringsvariabel) gjør det bedre eller dårligere enn andre grupper. En endring fra en periode til en annen, målt ved en indeks, er derfor mest relevant når resultatene for ulike brukergrupper skal sammenliknes. Se eget avsnitt om indeksen nedenfor.

Arbeidsindikatoren omfatter flere mål på arbeidsdeltakelse,² men omtalen i rapporten baserer seg i all hovedsak på *andelen i jobb blant for personer som var registrert som brukere tre måneder tidligere*. Tallene viser til resultater for månedene juli–september 2025 (3. kvartal 2025),³ dvs. brukere som – når vi ser på status etter tre måneder – var registrert som arbeidssøker eller med nedsatt arbeidsevne (med veiledningsbehov) i perioden april–juni 2025.

«I jobb» defineres som jobb med mer enn 19 timer arbeid per uke.

Resultatene omfatter alle brukere som er registrert med et behov for arbeidsrettet oppfølging i en gitt måned/periode, og er altså ikke begrenset til brukere som har hatt avgang fra Nav. Tre måneder må sies å være et relativt kort tidsperspektiv. Flere vil kunne komme i jobb senere, mange vil ha behov for et lengre oppfølgingsløp, og vil være i tiltak eller utdanning i en periode. Andelen i jobb etter 12 måneder er en god del høyere enn etter tre måneder, og dette gjelder for alle brukergrupper. Når indikatoren begrenser seg til å inkludere personer

¹Resultatene i rapporteringen er basert på arbeidsdeltakelsen til brukere registrert med behov for arbeidsrettet oppfølging i perioden juli 2020–juni 2025. Observasjonsperioden er endret fra forrige rapportering, noe som gir endringer i tallserien. Det er ikke gjort endringer i modellen og datamaterialet utover dette.

² I tillegg til «i jobb etter tre måneder», omfatter arbeidsindikatoren utfallsmålene «i jobb etter 12 måneder», «arbeidstid per uke i de tre påfølgende månedene» og «arbeidstid per uke i de 12 påfølgende månedene».

³ Resultater for 3. kvartal 2025 er siste tilgjengelige tall.

som jobber mer enn 19 timer i uka, betyr det at personer som har en lavere stillingsprosent ikke omfattes. Disse vil imidlertid fanges opp gjennom utfallsmål som viser gjennomsnittlig arbeidstid per uke.

Nærmere informasjon om modellen som ligger til grunn arbeidsindikatoren og tolkningen av den, finnes her: [Arbeidsindikator - nav.no](https://nav.no).

1.2 Videreutvikling av indikatormodellen

Arbeidsindikatoren er en statistisk beregning som det heftes noe usikkerhet ved. Det finnes to typer usikkerhet, som vi kan kalle «i modellen» og «utenfor modellen». Usikkerheten som finnes i modellen, er en statistisk usikkerhet som vi beregner. Den er liten for store grupper, og større for mindre grupper. Usikkerheten er også formet av spredningen i resultatet. Usikkerheten som finnes utenfor modellen, handler om modellen er spesifisert korrekt, og er ikke mulig å kvantifisere på samme måte. Spørsmålet er om vi kontrollerer for de riktige forholdene, og om vi gjør det på riktig måte.

Arbeidsindikatoren omfatter i dag ikke overgang til utdanning som utfallsmål, og vi kontrollerer heller ikke tilstrekkelig for utdanning i modellen. For å få fullstendige datasett trenger Nav tilgang til data fra Utdanningsdirektoratet, noe som krever en forskriftsendring fra departementet. Nav har tilgang til enkelte av disse dataene og er i gang med å teste hvordan de kan brukes, og hvilke indikasjoner dette vil gi. Vi har en hypotese om at overgang til utdanning vil gi et bedre og mer helhetlig bilde av Navs innsats. Dette kommer vi tilbake til i rapporteringen for 2. tertial.

Indikatoren kontrollerer for brukernes kjennetegn og for utviklingen i det lokale arbeidsmarkedet, blant annet ved å justere for tilstrømmingen til ledighet. I løpet av første halvår vil vi vurdere om modellen også bør kontrollere arbeidsmarkedet på en mer finmasket måte enn i dag. Ambisjonen er å fange opp regionale utviklingstrekk i ulike bransjer bedre. Også dette vil vi komme tilbake til i rapporteringen for 2. tertial.

1.3 Nærmere om bruken av indeks

Indeksen er laget for å kunne sammenlikne utviklingen på tvers av grupper. Den viser den relative endringen i arbeidsindikatoren i forhold til faktisk arbeidstid for gruppene man sammenlikner.

Kort om indeks

En indeks er en metode for å vise utvikling av en størrelse over tid. Den sammenligner en verdi nå med en verdi på et tidligere tidspunkt (referansetidspunkt). For eksempel, hvis prisen på en vare var 100 kroner i år 0 og 110 kroner i år 1, så er indeksen:

$$\text{Indeks} = 110 / 100 = 1,1 \rightarrow \text{Dette betyr en 12-måneders vekst på 10 \%}.$$

Hva er arbeidsindikatoren?

Arbeidsindikatoren måler forskjellen mellom faktisk andel i jobb og forventet andel i jobb. Hvis forventet andel i jobb er 19 %, men bare 18 % faktisk er i jobb i perioden, så er arbeidsindikatoren:

$$18 \% - 19 \% = -1 \text{ prosentpoeng}$$

Hvordan beregnes indeksen for arbeidsindikatoren?

Formelen som brukes er:

$$\text{Indeks}_t = 1 + (\text{Arbeidsindikator}_t - \text{Arbeidsindikator}_0) / \text{Faktisk andel i jobb}_0$$

Merk at beregningen for indeksen er gjort før avrunding av siffer for både arbeidsindikator og faktisk andel i jobb. Hvis man regner ut indeksen selv basert på de avrundede tallene, kan resultatet derfor bli litt annerledes enn den indeksen som er rapportert.

Hvorfor bruker man faktisk andel i jobb i år 0 som nevner?

Fordi man ønsker å måle relativ endring i Navs bidrag til arbeidsdeltakelse, basert på det faktiske nivået man startet med. Hvis det er store nivåforskjeller mellom to grupper, vil den absolutte endringen i arbeidsindikator mellom de to månedene fremstå kunstig høy for gruppen med høy faktisk andel i jobb. Ved å bruke faktisk andel i jobb i nevneren, får man et mål på hvor mye Nav har klart å endre den reelle situasjonen, gitt utgangspunktet for den gruppen.

Mars 2024:

- Faktisk andel i jobb: 18,0 %
- Forventet andel i jobb: 19,0 %
- Arbeidsindikator: -1,0 prosentpoeng
- Indeks: 1 → Rapportert 12-måneders vekst: 0 %

Mars 2025:

- Faktisk andel i jobb: 18,1 %
- Forventet andel i jobb: 19,0 %
- Arbeidsindikator: -0,9 prosentpoeng
- Indeks: 1,0056 → Rapportert 12-måneders vekst: 0,56 %

Utregning indeks: $1 + (-0,9 - (-1,0)) / 18,0 = 1,0056$

Hvordan tolke indeksen?

Indeksen viser relativ endring i Navs bidrag til å få folk i jobb, justert for utgangspunktet og forutsetningene.

- Hvis forventningene er like over tid → kan tolkes som endring i faktisk arbeidsdeltakelse.
- Hvis forventningene endrer seg → viser hva endringen ville vært gitt like forutsetninger.

1.4 Nærmere om Navs analyser

Nav arbeider videre med analyser av arbeidsindikatoren for å få en bedre forståelse av utviklingen i resultatene. Indikatoren tar hensyn til både ulike kjennetegn ved brukerne og utviklingen på arbeidsmarkedet. Formålet med analysene er å forstå hvordan Navs egen innsats påvirker arbeidsdeltakelse og overgang til arbeid. Vi vil særlig se nærmere på sammenhenger mellom indikatoren og faktorer som ressurser, porteføljestørrelser, samhandling og hvordan oppfølgingen av brukerne er organisert. Funnene drøftes med fylkene i ledermøter og nettverk, og fylkene er oppfordret til å gjøre egne analyser.

I fylkenes foreløpige analyser er det sett på både forhold Nav kan påvirke («interne») og forhold Nav ikke kan påvirke («eksterne»). I mange av analysene ser man at store porteføljer korrelerer negativt med indikatoren, særlig gjelder dette for brukere med nedsatt arbeids- evne. Når det gjelder brukermøter, finner enkelte fylker en sammenheng mellom antall planlagte fysiske møter og høyere verdier på indikatoren.

For brukere i aktivitet er bildet mer uklart. Noen aktiviteter viser negativ sammenheng, for eksempel «avtale om å søke jobb», mens andre aktiviteter, som «søkt jobben», viser positiv sammenheng. For brukere i tiltak ser man positive resultater for enkelte grupper, men det er store ulikheter mellom fylkene. Sammenhenger mellom indikator og arbeidsmarkedstiltak vil beskrives nærmere i rapporteringen for 2. tertial. I løpet av 2026 vil arbeidsindikatoren også inkludere resultater for tiltaksarrangører. Dette gir flere muligheter for å analysere Navs bidrag til overgang til arbeid.

Fylkene har også sett på betydningen av forhold som Nav i liten grad kan påvirke. Flere fylker finner en negativ sammenheng mellom sentralitet og resultater på indikatoren, ved at storbyregioner kommer svakere ut. Noen har også undersøkt koblingen mellom utenforskap og indikatoren, og finner at områder med høy andel utenforskap korrelerer negativt med resultatene. Dette kan tyde på at det finnes kulturelle faktorer indikatormodellen ikke fanger opp.

2. Forklaringer av begreper i ytelsesrapporteringen

Tabell 1. Begrepsforklaring til produktivitetstabellene

Begreper i tabellene	Begrepsforklaring
Overordnet produktivitetsvurdering (1-10)	Navs egen kvalitative vurdering av produktiviteten for ytelsesområdet.
Årsverk (estimat)	Beregnet antall årsverk anvendt på ytelsen i rapporteringsperioden. Beregnet ved å fordele antall årsverk i lønns- og personalsystemet ut på fagområdene etter andel timer registrert i ressurskartleggingen. Inkluderer ikke ledelse eller administrative ressurser.
<i>Søknader med frist</i>	
Saksbehandlingstid - nasjonal (dager)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid målt fra mottatt til vedtatt dato for nasjonale saker.
Saksbehandlingstid - utland (dager)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid målt fra mottatt til vedtatt dato for utenlandsaker.
Saksbehandlingstid - samlet (dager)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid målt fra mottatt til vedtatt dato for nasjonal og utland.
<i>Restanse</i>	
Restanse (alle sakstyper, antall)	Antall ubehandlede saker i Nav på slutten av rapporteringsperioden.
Restanse over ytre grense (antall)	Antall ubehandlede saker over ytre grense frist i Nav på slutten av perioden.
Liggetid (alle sakstyper, dager)	Gjennomsnittlig alder på alle saker i restanse i Nav målt fra mottatt dato, til og med siste dato i perioden vi rapporterer på.
<i>Klager og anker</i>	
Saksbehandlingstid klager FI (dager)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle klager behandlet (endelig eller foreløpig vedtak) i førsteinstans. Målt fra mottatt til vedtatt/fastholdt dato.
Saksbehandlingstid klager KI (dager)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle klager behandlet i klageinstans. Målt fra mottatt i klageinstans til vedtatt dato.
Saksbehandlingstid anker KI (dager)	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle anker behandlet i klageinstans i perioden. Målt fra anke mottatt i klageinstans til foreløpig eller endelig vedtak er fattet i klageinstans.

Tabell 2. Begrepsforklaring til kvalitetstabellene

Begreper i tabellene	Begrepsforklaring
Overordnet kvalitetsvurdering (1-10)	Navs egen kvalitative vurdering av kvaliteten for ytelsesområdet.
Kvalitetsundersøkelser	
Kvalitetsundersøkelse (Ordinær)	Andel korrekte saker i Navs retrospektive kvalitetsundersøkelse. Gjelder vanligvis søknader. Kvalitetsundersøkelsene kontrollerer i hovedsak om sakene er riktige i forhold til folketrygdloven. Forvaltningsloven var til og med 2024 mangelfullt dekket i undersøkelsene.
Kvalitetsundersøkelse (Særskilt)	Andel korrekte saker i Navs retrospektive kvalitetsundersøkelse. Gjøres ad-hoc vanligvis for andre sakstyper eller for å undersøke særskilte forhold ved saksbehandlingen.
Avslag og omgjøring	
Avslagsprosent søknader	Andel av saksbehandlede søknader (både med og uten frist) i perioden som ikke er innvilget.
Klagefrekvens	Antall klager mottatt i prosent av antall søknader behandlet. Av tekniske årsaker er det ikke mulig å ta hensyn til tiden det tar fra vedtak til klagen mottas. Dette betyr at noen av klagen kan gjelde søknader behandlet i forrige periode, og noen av søknadene behandlet vil ikke bli påklaget før i neste periode. Det er mange andre behandlinger som vil ha klageadgang, men ikke alle hvor bruker får melding om vedtak. Vår tilnærming er en forenkling for å synliggjøre stønadsområder der Nav får mange klager, både gjennom klagefrekvens (beregnet som beskrevet) og absolutt antall klager på området. Antall klager inneholder også klager på sykepenger, mens antall søknader på sykepengeområdet ikke er inkludert av tekniske årsaker.
Omgjøringsprosent klager i FI	Andel av klager behandlet i førsteinstans i perioden som har blitt omgjort.
Omgjøringsprosent klager i KI	Andel av klager behandlet i klageinstans i perioden som har blitt omgjort eller opphevet og hjemsendt.
Omgjøringsprosent anker i KI	Andel av anker behandlet i klageinstans i perioden som har blitt omgjort eller opphevet og hjemsendt.
Omgjøringsprosent anker i TR	Andel av anker behandlet i Trygderetten i perioden som har blitt omgjort eller opphevet og hjemsendt.
Annet	
Status rundskriv (1-4)	Nav setter en status for kvalitet på rundskrivene fra 1-4. Her vises gjennomsnitt av status som gjaldt for rapporteringsperioden for de rundskrivene som treffer ytelsen direkte. Mangler i rundskrivene innebærer i de fleste tilfellene ikke at de er feil i forhold til rettsstilstanden. Vi legger i vurderingen ikke vekt på om rundskrivene er løftet over til nytt konsept for rundskriv.